

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
4110-15

meddelad i Stockholm den 21 oktober 2016

KLAGANDE

Datainspektionen
Box 8114
104 20 Stockholm

MOTPART

AA

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Göteborgs dom den 10 juni 2015 i mål nr 1674-15

SAKEN

Kameraövervakning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Det krävs tillstånd enligt kameraövervakningslagen (2013:460) för att en övervakningskamera ska få vara uppsatt så att den kan riktas mot en plats dit allmänheten har tillträde. Med övervakningskamera avses bl.a. en kamera som är uppsatt så att den, utan att manövreras på platsen, kan användas för personövervakning.

AA ansökte hos länsstyrelsen om tillstånd att få bedriva kameraövervakning med en mobiltelefonkamera som skulle placeras på insidan av vindrutan i en bil eller

Dok.Id 173124

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

på ett cykelstyre i syfte att filma det som finns framför fordonet under färd. Kameran skulle startas och stängas av manuellt i samband med färden. Filmning med kameran skulle typiskt sett ske under 1–2 minuter och som längst under 20 minuter. Bilderna skulle bl.a. användas för s.k. lifelogging, dvs. närmast för att mera kontinuerligt filma vad personen i fråga ser och upplever, sociala medier och som underlag till öppna karttjänster på internet.

Länsstyrelsen fann att kameran var tillståndspliktig och avslag ansökan med motiveringen att enskildas integritetsintresse fick anses väga tyngre än övervakningsintresset.

AA överklagade beslutet till förvaltningsrätten, som upphävde det. Förvaltningsrätten ansåg att användningen av kameran inte krävde tillstånd eftersom den inte var uppsatt i lagens mening.

Datainspektionen överklagade domen till kammarrätten, som avslag överklagandet. Kammarrätten ansåg att kameran manövrerades på platsen eftersom den skulle aktiveras och avaktiveras på plats samt även i övrigt hanteras från platsen där den var placerad.

YRKANDEN M.M.

Datainspektionen yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva kammarrättens dom och återförvisa målet till förvaltningsrätten för fortsatt prövning av frågan om tillstånd till kameraövervakning. Inspektionen anför bl.a. följande.

Om någon fäster sin mobiltelefonkamera i en bil eller på ett cykelstyre för att vid ett enstaka tillfälle filma under ett fåtal minuter får detta anses vara sådan övervakning som är undantagen från tillståndsplikt. Om man i stället filmar vid upprepade tillfällen och i upp till 20 minuter är kameran däremot varaktigt uppsatt. Man kan inte undgå att träffas av kameraövervakningslagens regler genom att montera upp och ner en övervakningskamera. Kameran kan inte anses vara

manövrerad på platsen. Det är själva kameran som måste vara fortlöpande hanterad, inte fordonet den är uppsatt på.

AA anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. följande.

Det är omöjligt att ta bilder utan att vara närvarande. Han manövrerar kameran fortlöpande med fordonet och styr då fotograferandet. Hans aktivitet skiljer sig inte från traditionella TV-kameror på stativ som kontinuerligt styrs av en kameraman.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

Frågan i målet är om en kamera som under färd är monterad på vindrutan i en bil eller på ett cykelstyre är en övervakningskamera.

Rättslig reglering

Syftet med kameraövervakningslagen är enligt 1 § att tillgodose behovet av kameraövervakning för berättigade ändamål samtidigt som enskilda skyddas mot otillbörliga intrång i den personliga integriteten.

I 2 § föreskrivs att med övervakningskamera avses TV-kameror, andra optisk-elektroniska instrument och därmed jämförbara utrustningar som är uppsatta så att de, utan att manövreras på platsen, kan användas för personövervakning.

Enligt 8 § krävs tillstånd till kameraövervakning för att en övervakningskamera ska få vara uppsatt så att den kan riktas mot en plats dit allmänheten har tillträde.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

En kamera är en övervakningskamera om den är uppsatt så att den, utan att manövreras på platsen, kan användas för personövervakning. Denna definition har varit väsentligen oförändrad sedan bestämmelser om övervakningskameror infördes 1977.

En första fråga är om en kamera som monteras i en bil eller på en cykel kan anses vara ”uppsatt”.

En övervakningskamera är oftast mera permanent fästad på t.ex. en vägg eller en stolpe för att övervaka ett visst avgränsat geografiskt område. Den aktuella bestämmelsen tar emellertid inte sikte endast på sådana fasta anordningar (jfr prop. 1975/76:194 s. 21). Även en kamera som fästs på ett rörligt objekt kan enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening vara att anse som uppsatt på sådant sätt som kameraövervakningslagen förutsätter. En kamera som helt tillfälligt monteras på detta sätt kan dock knappast anses vara uppsatt. Det bör fordras att placeringen har en viss varaktighet för att kameran ska omfattas av lagens tillämpningsområde (se prop. 2012/13:115 s. 26).

En kamera som monteras i en bil eller på en cykel kan således vara uppsatt och detta gäller även om den monteras bort efter färd. Av de uppgifter AA lämnat framgår att kameran återkommande kommer att fästas på fordonet. Kameran måste därför anses vara uppsatt i lagens mening.

Nästa fråga är då om kameran kan användas ”utan att manövreras på platsen”. Med detta avses att den fortlöpande hanteras från en plats som är klart åtskild från den där kameran är uppsatt. Detta innebär att lagen inte är tillämplig på handhållna kameror (jfr prop. 1975/76:194 s. 21 och prop. 2012/13:115 s. 26).

Kameran kommer att vara uppsatt på vindrutans insida i en bil eller på ett cykelstyre, dvs. i fordonsförarens omedelbara närhet. Föraren ska starta och

Mål nr
4110-15

stänga av kameran samt avgöra vad som ska filmas genom att styra fordonet. All manövrering av kameran ska således ske på platsen.

Det är därmed inte fråga om en övervakningskamera i kameraövervakningslagens mening och något tillstånd krävs inte. Överklagandet ska därför avslås.

_____

_____

_____

I avgörandet har deltagit justitieråden Mats Melin, Karin Almgren, Kristina Ståhl, Per Classon och Mari Andersson.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Emily Alfvén Nickson.

Förvaltningsrätten i Malmös dom den 17 mars 2015 i mål nr 6479-14
Länsstyrelsen Skånes beslut den 12 juni 2014